

Ó'Fionnghailear fíor a h-ainnm' nó cá ríomhe
n-ági tisóibh i:
An i Venus bain-né i' do chriplearthaí na
mílte.
An tú Óiríod, no lúino, no Pallas bean Ériuioise
no Helen ó'n n-Ísléig do éas Leiprisiúor
na Tríaois,
Nó an fionne-bean beaufach l-gradaithe gáe
máisíe,
N-ági Óiríodh ri Éigre no Sígle ní Shaorla.

III.

Sé Éigre fóir m'ann, i'g aonáinseachim do Sígle,
Cé éinig éigleacád na m-éigleacád, Náig Sagartón ó
cóngear me.
Ári o-teamporaill gúpí Leagadair, 'rári l-gradair
gúpí tisíbí
S' ári n-áifíunn oá leigeadó ómáin eoir
l-gradair, 'gúpí tisíe:
Ó'fionnghailear go eisíodh go o-táinig an t-am,
Gúpí neartaithe mo shaoléada l-gradair ó'laoraithe mo
élan,

Go o-táinig ari raoil-feair to réimh-feair mairi
oighe,
Sé Domhnall ó Connall, mae Sígle ní
Shaorla.

IV.

Sa Sígle na gáile, na fionne, 'rna feile,
Aonáinseachim tú éoitíde 'gúpí tuigiamh tuit
Séillteach,
Aét réitíde an éeirt ro, 'rna b'í-te liom
b'rieadar,
An b'rieadar Domhnall 'ra éinganta an
cúlra do réiteacá?
Do b'rieadar mo b'rieadar mairi ómáin ari gáe
l-gradair
Do l-riobharai tairi tui ní éisgáinn anall an
repale
Go m-beir an éaoine-cumhacht uá gáilear 'rni agh
reimh go meadhlaic
Agus Paríment gálaoráide aige Sígle ní
Shaorla.

V.

Miúr b'iontachas liom férí mo réimh-feair
meair gáileoráde
Oa o-tíreagairt an cúlra a'g uairiúfáid a
éiglórde

Tíre gáe galairi m-éigleacád do chriéig é ari tisóibh
Do b'otáil le m-éadair-brisce a' cuír teadáinibh ari
gáe tisóibh.
Bí an l-riagairt fuaileadh ann o Óiríod-ná-mháire
tisíe
Plannuibh éluamh-meala agus tuisleach
do'n éisair
Náig náriéacád an gnoi' n-áig a g-cúl éabhairt
do'n oighe,
Tá a comhneachad gáileamhánúin veto ó Sígle
ní Shaorla.

In the stanzas I., IV., pentam is pronounced as if written
reinunc. In the vocabulary under the sermon on
charity, there are some remarks on the particle *do* when
placed before a verb beginning with a vowel or with *r*.
The *o* of *vo* is omitted, and the *o* with an apostrophe
joined to the vowel or *r-this* letter being aspirated.
Speakers and some writers, as was said, take the *o* with
the word after it as one simple word, and aspirate it after
a letter that would aspirate the simple word. In the III.
stanza in *gúpí* ó'laoraithe, the *o* is aspirated after *gúpí*,
whereas in ó'fionnghailear the *o* is not aspirated, no
aspirating letter preceding it. *Fionngh*, be patient, is,
I believe, pec. far to Munster.

EACHTRA AIR AN SGOLÓIG AGUS AIR
AN HSUAGASAC RUAIR.

(Ari Leannium.)

Ó'fan an Sgolóig aonair an juoéit riu i
nghair t'uaipi an élinig, aéet ari p'uirglaibh óo,
cháimic ré éinigé féin ari'g ó'n g-eigioethuigád
uaetháraic bí 'n-éiglórde le gcamaraibh ionáin
an m-briéit aótháil 'f'róidair an Hsuagasc
Ruaire do éuri mairi leacairiom ari. "Ní
véanfar-ja aon doéairi tuit," ari an
Hsuagasc Ruaire, ari a mairi feuscaim gáileamha.
"Briéab air' juriúe go 'neoffrad tuit na
geair éinigfrió me oigt. O'eigus an Sgolóig
'n a feasramh, agus tuisbairt, "Márt aíl
leat é, innír taim crieat iad féin ó naé
b'riail tui uata agham." "Ig fíor," ari an
Hsuagasc, "go g-eacairfrió tu l-riúiscaibh
taim pieáctar-ja aonair; agus ná b'riéadair aon
mearaigád ná meáraéamhne oigt gúpí b'íad
ro m' oiguraidh—fíor ó'fagair taim cia
kiora an Long óiri, cia mairibh an t-áctacá
O' Duibhne, agus an cloráctar gáileamh tám
en n-ghairgróeac Óig aonair an Domhan t-Scoil
do b'riéadair aonair ari an Láthairleacá ro lá
agus b'liadair ari n-áin. Slán leat. Ig
iomráda b'otáil eam agus t'igreacád iarrádat."

1^r Le ciondóe tuisce, éuaist an Sgolóis a bheile. D'airtean a' bhean, gian mòill, go mairbh éiginn ag gaoilleamhain aili, agus rí b' a' amhras láróiril aici gus i b' é gaoilgheasach an Sgúasadh Ruaidh do éiginn fá n-dearaibh ón gian bheireas níor meigréasadh. Do éireannas rí é aili an moch 'n-aicéaréid a amhras i ór fág ré an teac, no cionead v' éiginn fá do mairbh rí é comh meata riu. Buidh fioreac do a bhean bheireas ceann-riathairicadh go leor, agus náid mbeirdeas do m' aithneas do an fíomhán feunaodh iarran. Do luarod rí é aili do éireann do éuit amach iompi é féin agus an Sgúasadh Ruaidh. "1^r é ro," aili rí, "fáid mo éigírdeacáth." "Dá nglaicfá mo comhaille-re," aili rí, "ní bheireas a leireáid riu de fheul le mhuir agus, óili i m' mairt do b' fios agam gus beag an fágaltais do ghearrfá aili an Sgúasadh Ruaidh, agus náid mairbh ve ghearrfá aili an Sgúasadh Ruaidh na d'fhoradh go neart aict ag cuil a lontan aili inniu fáid éomhain. 1^r eoláid tama-rafrainge aili a b' fhearradh tu teacáit gaois ó n-a ghearrasibh, aict i guthaonach uait bheireas muintisneadh aili féin agus do níteáil do ueniamh go bhrisimh. "Ainnriam do m' inis rí ón na cùlrainge tré n-a g-cáitfeasach rí gaothair, agus 'n-a óilais riu éinig rí 'n-a éoibhlaod é le ceoil ríse.

An lá aili na móraibh, le foirgait le lámh, b' bean na Sgolóis go d'úctaibh aili ag foirgait lón uillamh v' a feair fáid éomhain an bochair. Éuaist rí amach aili an b'fhláidé, éiginn riúnach fada ar a pórca, do leig leir an ngaois é, agus ghearrfáidh go h-árru uairi no ór. Buidh ghearrfáidh go támach éinig eac caol doinni aili a mairbh gaoth agus riallair. O' fán an Sgolóis aili a foceilteach go foighioeasach ag rúil le n-a h-imreathas. "1^r m' inis bheireas bheireas aili riúnbal;" aili a bhean, "mo beannach leat; go n-eiginn v' airtsearai leat; agus rí go t'isigh aili air fhlán." Do lém an Sgolóis aili m' inis an éapail, éiginn róis v' a m' inis; le n-a linn riu éuit fíor deoiri ó n-a fúilisibh, agus fíosail rí éinig an bochair. Do m' inis an t-eac comh lúach leir an ngaois, agus ní feadarai an Sgolóis an

rioi reacáirí rí go t'áimicré go bhuasach na fathairge; aict níor cuil riu aon éiginn leir, mairi o' eitil an capall éairi éonntasach na mairi comh lúachair i rí do fheimeasach riotali aili éasach cuine, agus buidh ghearrfáidh go mairbh an Sgolóis a b'fhláid ó m' aileasach an Sgolóis talamh agus éuaist rí a t-eac, aict aili a fion riu níor fíosail an t-eac ó'n deireanach b' aitse v' a déanamh go gaothair ríe m' aileasach farrainis ag binn eairíleimh mór, leácam, úr-aoltá, agus éromh rí aili fíoradh. Buidh gheall le cónaítear é ro do m' inis aili éairíleim, óili foirglaodh na d'fhoradh agus éamis fá n-a déan bheireas leiginn rí go támach éiginn agus éamis é go h-allá na cùlpe. Do b'e Rí gna tíre b' n-a cónaítear ann an tig mór, agus éinig rí féin agus an bain-mhochan céad mile fáilte iomáin an Sgolóis. O' inmireadairi do gaoth b' aili féin aili agus m' aileasach a cónaíle. Tugadh b' aili agus doeo' oileamhannaé éinig, agus v' aili agus v' aili a tháinig. Éinig leairí tuairisgeach i t-taobh a n-ingéine, agus ciomhain buidh m' aileas leireas mairfeadain in éiginn. "1^r geal leir an b'fhláid tuibh a ghearrfáidh, agus i guthaonach liom inis ghearrfáidh a m' aileas," aili an bain-mhochan aili fíoradh páinnne óili do leig an Sgolóis tuaitim aileasach i n-guthaonach ar a mairb rí ag súl. "Tá fios agam náid o-tabhairfeasach rí an tairis rí go m' inis m' aileasach go b'fhláid ciomh mór aici oile." Míor éeil an Sgolóis aon éinig v' aileas leiginn rí, agus do éiginn leis rí, "1^r aili buri fionnghaibh-fá aonáin tá mo bheireas no mo b'fhláid 'n-a fearradh."

Éuaist rí a éoibhlaod, óili b' tairis aili i n-riwéidh a éairítear fada, agus do éoibhlaod rí go fiosairi, fhlán, go m' inis fíosairi geal an lámh aili. Do m' inis an Rí do'n Sgolóis aili maromh táigheanach m' inis an Sgúasadh Ruaidh do fíoradh. "Ní fíosairi tama inmireadairi rí," aili an Rí, "gaoth uairítearach ríne"

o-tuairi—an ḡruaġacé Ruas, an ḡairgíðeacé Ois, agur me fén; agur gríó b' é an ḡruaġacé Ruas an té b'óige óinn, b'í ré gurmáin, glid. Sántaig ré le h-aimpri fada an clorðeasmír rolini t'á ag an n-ḡairgíðeacé Ois, aét do b'í fior aige naé féirfead r' é fáidail gan mo éongnám-ja. Iŋ beag an fonn b'í ojim-ja aon euscojír oo teuinaim aipí mo ñeapar-ñbriðair, óipí níori jušne an feair ḡráðmáin r'is ñeapar-ñbriðair, aipí bit juam ñam-ja, agur iŋ iomða cétim guair-þealitacé óimír ré ñe aipí fead a fáidail. Teagmáig an ḡruaġacé Ruas ope-ja, v'imir ré v'isbige leat, le muinigín t'íne n-a cláon cónjub' go m-b'fériori leir a ñáin u'agairt aipí an n-ḡairgíðeacé Ois, agur éum na críeé céatona v'fuaðunig ré áipí n-inȝean uamn-ne. Tá an ḡairgíðeacé Ois 'n-a éoñnuróe i n-Óuin láróijí óá níle aif ro, ag a b-fuñl ballaróe no múnica árroa o'a tíméiollusigáil, agur leat airtig síob bródeann ufragánim piacal fada ag farije, agur iŋ uacébáraé an níu feairg oo óimír oppa. Mál beijuto riad ojte ioffrað riad aú' þealitig éu, aét mál' fériori leat teáct faoi ait céa ló agur an ñařia lá, níl baogál ojte aif jin amáe. Iŋ ionad teampainn é ro tá ag an ḡairgíðeacé Ois, agur ii lámád aon tunne dul anaice an t'íge náéb-fuñl aréneadomuñl do n-ugraġúnib. Eiñig aipí ðúim an éapuñl juabaidz taif-beanfarí vuit, agur beapfaró ré t'ári an ngeata éu. Ná bródeacó aon teannta ojte i n-taob a b-feicri tu, aét abairi i ngeat árto go n-teafrouigéann an clorðeasmír rolini uait, agur fior o'fáidail cia ḡoro an long óipí, agur cia ñájib' an t-áetacé O'Óuiboa. An m'oil iŋ lúga náé déim 'n-a ñiairig jin, aét iomporig aipí do cíl, agur b'fiorouig leir an n'éiro teiteirig o'fáidair tu t'ári n-aipí.

Fá céann beagán láróeacó eile, aipí t'eaéct do'n am ceapuigste, do ḡluair an ḡsolóis, go meirneamhul guip t'eamic ré go h-imiol na b-falaróe do b'í timéeall an Óuin; érot an capull a céann, agur t'us go fonnimári tuig-lóig t'aprtu aitceac. Únáigte an ḡsolóis go bojib' teann an clorðeasmír rolini do t'abairt

éimse amas, agur m'orijin oo cia ḡoro an long óipí agur cia ñájib' an t-áetacé O'Óuiboa. Cuij na ufragánim ḡsiveao fíosmári aipí, agur gríó guip ḡugadair iapriáetv buileamhul aipí é ñlugað, éap' ré t'ári n-aipí, oo għiñfarig a ċapull u'du jipu, agur éuari o'aon lém a'máin óipí ciomh an balla aipí an taorib eile, aét b'hixxeadó óá ċoip vejju an ċapull. O'imteig an ḡsolóis jomix, agur b'í ré ag cariġleán aċċari a c'eile le tuntim na h-oróče, gan leónað ná għixtuġad, lán u'áet. Buġi luuċ-żakkieacé bródeanaj zo l'ejji pà tráċċamhaċċu fuq ja' għixx 'naji jušne ré a għnō. Ċħallu jei aipí Óuin an ḡairgíðiòt Ois an ñařia lā, agur ni luuċ-żejjeb b'í ré aipí taorib aqtig' do'n f'ali ná leig na ufragánim b'ċierde għiġi nekkha biuð tħeqarru go mόjji ná aon níu do ċuvaliż ré juam jomix jin, aét t'ämme leir, aipí għixx an anna, tertiexx go cūjxt minnieti a c'eile. "Beiró na ufragánim u'le 'n a g-coċlað i n-nuji," aipí an Riz leir an ḡsolóis aipí m'arom an tħeqaf lae, "oipi t'áti riad tnáiette ó beit ag fajnej de ló agur o' oróče an u'd l-ċuari t'apit, agur ni moħeoċaró riad t'ih ag u'il aqteacé. Óeán qeann aipí o'agħar aipí an n-Óuin, agur ż-zeabuji gaċċ níu tā' t'eqbunib ojte. Leen ré comiex il-ċeċċi aċċari a c'eile, agur níori cunnejid aon tojixmeaq għiġi. B'í juan tħom aipí na n-ugraġúnib, agur gríó guip f'ataiñ ré aipí ċoip cín síob, t'íe tioñolig, níori cuijji an t-annuróe copi ve

(Le beit aipí leamnū.)

PÁTORUING O BRIAIN.

VOCABULARY.
Ceoann-paðoracé, adj., far-seeing, exact, particular. This word is not given in any dictionary, but is used amongst the people in West Munster.

Tháimic p'ēmse fén. An idiomatic expression signifying that he recovered his (lost) strength or energy. Scampar, -paró, and parigħe, pl. id., s.m., surprise, a fright, confusion (pronounced għas-sħarr in Munster). Agħar inf., agħar and agħar, v.a., revenge, reprove, plead, challenge, beseech, claim. Nájip agħraf u'd opti ġi, that God may not revenge it on you; a ñáu t'agħix to revenge his mind.

Ñeħtieġ, an anna, on the pinch of death. Ñnáiet, adj., fatigued, worried (not found in dictionaries, but spoken in West Munster.)

Go n-ējja u'ajxteap leat, may you succeed in your journey.

Creath do túg fá n-oeardaínt e rinneadh deanaí? Why did you do that? The word fá noesra is used in this sense in some parts of Munster at the present time.
Teannan, ind. p.p., joined, closely pressed or tightened together; nead a n-teannan, one in a straight, or in jeopardy.
Teasúin, s.m., an accident, a chance, a venture, a meeting, a contingency.
Tionas teampainn, a place of safety; teampainn, a shelter, a protection, a sanctuary.
Spior, -rás, v.a., encourage, provoke, rake up a fire.
Súairbhearsc, -aigé, adj., perilous, enterprising.
Saor, v.a., to tread or stand upon; do fáilair air a dor, you trod or stood on his foot.
Láearpaec. This word has different meanings: bí ré láearpaec, he was present; it is also used in this sense, bí air an láearpaec ro do fáigear é, it is in this place I left it.
Tionóir, gen. -sce, pl. -sna, s.m., an accident; i níomh tionóir, o' níomh air, it was a great accident that befel him. This word is not given in any dictionary, but is in common use in West Cork.

MÁIRE NI ÓNÓSÁIN.

Our readers will remember that in No. 37, there was given an elegy on her brother by M. ni Ónóisáin. The copy from which our transcript was made was very imperfect, but we had no better. I now find among my papers another copy that I took down at an early period of my life, from the dictation of an old woman. It would furnish some various readings; we pass over these for the present, but we give a couple of additional stanzas. In fact it would appear that the caoneadh was made up of two: one composed at Dungarvan, where the brother was waked, and the other on a visit to his grave, very probably on the patron-day of Cnoebaróe. I again appeal to all patriots who can help us in anyway. Future generations of Celts will be thankful for every scrap we can preserve for them. We can talk more than the Welsh and the Gaels of Scotland. But when it comes to work—"that's quite another thing." It would appear that there was quite a crowd around the grave when the keener arrived, very probably expecting her to say something.

Ar uét iorá Cnuoirt a'f Muine,
 Óeanaróid ríbhe dám éum luirge ari m'ullinn,
 Mar i fion fém ódha éasb na líce,
 A cinníair a meádon, a Láirí 'ra h-imiol:
 Atá m'éirílir go daorí fúda cuimé,
 Séamair, mac déiríonaé na cloinne.
 'Sé éloírim t'á riad ag luét dám go minic,
 An lím bionn lán naé fuláirí a leigzion.

Mo éireacé fada 7 m'fáistuithe nemíneacé,
 I fdear éisearaí culairó de'n b-fairion ro
 ciúimh duit,

To bheábeir hata grieanta cíoréa,
 Stoca óéanraínn féin le gnaoi ómit;
 Arán a jútear a éirí mine tigé síoda,
 Nó má jútear go b-fairinn le fion i;

I f dám nári b'iongantur a'g d'oiríeadó mo
 gaoil duit,
 'S go b-fuil mo éumann in t'á d'oiríeadó no
 t'ú duit.

Connairc-ra lá tu a ghlac 'ra óalta,
 I f níor b'iongnaí liom vo céann t'á
 ngealraod;

I f iondá feair coileáil gléigil a'f hata,
 Feair buatair' a'g cnuad-riupu gheanta,
 Feair móir-riúnis lá fuaoraí a'f faiéce,
 Feair vífle in am fuithe t'á caitheam,
 Feair guna lionaí 'ra láimh go tarair,
 Feair marúa o'fiaidh a'f fuaoraí le caitair,
 Feair cloíónim cúníla a n-úbla óaingis,
 Feair tageartá a círe i g-cújut le ceannair,
 Feair Larone leusgád a'f b'eaigra éairíunn,
 Feair mír-riúnit a'f éadomh-éinit do ghríeadach,
 Dári a n-déan mo beul-ja do labhairt
 Bí an méirí f'm buidhne 'na líne ag t'ácair.

NOTES.

Eírlar, I do not know exactly. meádan is the Waterford pronunciation. The i in línn, a pool, is pronounced as i long in English; the ei in leigzion as / short, a leigzion = i oo leigzion, to give it went. I am not sure that the couplet arán, etc., is correct; meal for bread required to be fine, certainly, but I do not see the force of nó mís. Nor am I sure of in ód, the next line but one. Ód ríseal-pád a céann, means that her brother's head might well be blanched, all the fine members of his family having died before him. The ó in éisearaí and ngealraod is pronounced as é in Munster, and the g in fuaoraí as ɔ; Larone is pronounced as if written Lamme.

MO GRIÁD-SÁ MO TÍA.

MY GOD IS MY LOVE.

Tábhach gaothálaí le can.

I.

Mo grian-ja mo Tíá,
 Mo gáirí, mo líair,
 Mo grian- goéil mo Tígealma trócaireadá;
 Mo grian- miliú Cnuoirt,
 'S grianáim uile a éigioróe
 Mo grian- aí fad tu a Ríis na gCóipe:
 Mo grian- ja vo fúil
 Mo grian- ja vo fúbal.
 Mo grian- ja vo clú 'rvo comádta;
 Mo grian- tú le fonn
 Crí táinn bun-oir-cionn(1)
 'Sna deaifíne(2) mo éimí vo vo comáipe.